

Βαθμός Ασφαλείας :

Βαθμός Προτεραιότητας :

Αριθ. Πρωμ. 10

Εν Αθήναις τῆς 13 Ἰουλίου 1981

Π ρ ο ς

Τό Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης

Ε ν τ α ὺ θ α

Ἐπί τοῦ δια τοῦ ἐπαναφερομένου (μετά τῶν ἐν αὐτῷ συνημμένων) ὑπ' ἀριθ. 49723/1981 ὑμετέρου ἐγγράφου τιθεμένου ἐρωτήματος περί τοῦ ἄν, κατ' ἐφαρμογήν τῶν εἰς τό ρηθέν ὑμέτερον ἐγγραφον μνημονευομένων διατάξεων, ὀφείλονται ἢ οὐ δικαιώματα ὑποθηκοφύλακος δια τήν ἐγγραφὴν προσθέτου ὑποθήκης (ἤτοι πέραν τῆς παραχωρήσεως ὑποθήκης ἐπὶ τῶν ναυπηγουμένων πλοίων) ἐπὶ ἀκινήτου, κειμένου ἐν Ἑλλάδι, τῆς ἐν Μονροβία τῆς Λιβερίας ἐδρευούσης ἐταιρείας ὑπὸ τήν ἐπωνυμίαν "GRYLLOS SHIPPING Co LTD" πρὸς ἀσφάλειαν δανείου χορηγηθέντος εἰς αὐτήν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Τραπεζῆς Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως (Ε.Τ.Β.Α.), πρὸς τὸν σκοπὸν ναυπηγήσεως ἐν Ἑλλάδι φορτηγῶν πλοίων γενικοῦ φορτίου, ἔχομεν τήν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι, κατὰ τήν γνώμην ἡμῶν, ἐξ οὐδεμιᾶς τῶν εἰς τό ρηθέν ὑμέτερον ἐγγραφον μνημονευομένων καὶ κατωτέρω ἀναφερομένων διατάξεων συνάγεται ὅτι δια τήν ἐγγραφὴν τῆς ἐπὶ τοῦ ρηθέντος ἀκινήτου ὑποθήκης δέν ὀφείλονται δικαιώματα ὑποθηκοφύλακος. Εἰδικώτερον:

α) Ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 7 παρ. 3 τοῦ Ν.Δ/τος 4366/1964, δι' οὗ ὠρίζετο, πρὸς τοὺς ἄλλοις, ὅτι ἐπὶ συμβάσεων καὶ συμβολαιογραφικῶν ἐγγράφων συναπτομένων ὑπὸ ἐπιχειρήσεων εἰς ἃς με-

τέχει ή ΕΤΒΑ "τά πάσης φύσεως δικαιώματα έμπίσθων ή άμπίσθων ύπο-
θηκοφυλάκων διά τήν μεταγραφήν τοιούτων συμβολαίων ή τά δικαιώ-
ματα διά τήν ύπέρ τής ΕΤΒΑ έγγραφήν ύποθήκης, προσημειώσεως ή
κατασχέσεως) δέν δύνανται νά ύπερβούν τό ποσό των 3.000 δραχμών"
κατηργήθη διά τοϋ άρθρου 6 τοϋ Ν.Δ/τος 1369/1973, δι'οϋ διετηρή-
θη έν Ισχύϊ μόνον τό πρώτον έδάφιον (ήτοι ή πρώτη περίοδος) τοϋ
άρθρου 7 παρ.3 τοϋ Ν.Δ/τος 4366/1964, δι'οϋ όρίζεται ότι "δέν έ-
χουν έφαρμογήν αί διατάξεις τοϋ Ν.Δ/τος 3026/1954 (Κώδικος περί
Δικηγόρων), ως εκάστοτε Ισχύουν".

β) Διά τοϋ άρθρου 5 παρ.1 τοϋ Ν.4419/1964 όρίζεται ότι είς
τάς έν τϋ άρθρω τούτω άπαλλαγάς (άπό των τελών χαρτοσήμου, δικαι-
ωμάτων των συμβολαιογράφων κ.τ.λ.) ύπάγεται καθ'όλην τήν διάρκει-
αν παραμονής τοϋ πλοίου ύπό Έλληνικήν σημαίαν "πάσα σύμβασις, ό
έκτελωνισμός και λοιπαί πράξεις και διατυπώσεις, απαιτούμεναι διά
τήν ύπαγωγήν ύπό Έλληνικήν σημαίαν πλοίου και τήν νηολόγησιν αύ-
τοϋ, ενεργουμένην κατά τάς νομίμους διατυπώσεις, ή παροχή δικαιώ-
ματος έγγραφής ναυτικής ύποθήκης, ή έγγραφή ύποθήκης και έξάλει-
ψις αύτης, ή σύνταξις δανειακής συμβάσεως ασφαλιζομένης δι'ύποθή-
κης επί πλοίων, ή τυχόν είσφορά τοϋ πλοίου είς 'Ανώνυμον Έλληνι-
κήν 'Εταιρείαν και έν γένει ή ίδρυσις τής εταιρείας ταύτης, αί εκ-
διδόμεναι ύπ'αύτης μετοχαί, ή αύξησις τοϋ κεφαλαίου της και ή τυ-
χόν παράτασις τοϋ χρόνου διάρκειας τής εταιρείας". 'Εκ τής προδια-
ληφθείσης διατάξεως συνάγεται, κατά τήν γνώμην ήμών, ότι προϋπόθε-
σις διά τάς ως είρηται (έν σχέσει πρός τήν ύποθήκην ή τήν σύναψιν
δανειακής συμβάσεως) άπαλλαγάς είναι ή παροχή δικαιώματος έγγραφής
ή ή έγγραφή ναυτικής ύποθήκης, ήτοι ύποθήκης έχούσης αντικείμενον
πλοϊον έν τή έννοία τοϋ άρθρου 1 παρ.1 τοϋ Ν.3816/1958 (Κώδικος
'Ιδιωτικού Ναυτικού Διόλου), δι'όν λόγον άλλως τε όρίζεται διά

της προδιαληφθείσης διατάξεως ότι αι ως εΐρηται άπαλλαγαί παρέχονται μόνον "κατά τήν διάρκειαν παραμονής του πλοίου υπό Έλληνικήν σημαίαν". Αντίθετος της ένταυθα υποστηριζομένης άπόψεως θά ήδύνατο νά άγάγη εις καταστρατηγήσεις, άφοϋ, κατά τήν αντίθετον άποψιν, θά εΐναι δυνατόν νά έγγραφεται ναυτική υποθήκη επί πλοίου πολύ μικροτέρας αξίας έν σχέσει προς τό χορηγούμενον δάνειον και τό μεγαλύτερον και κύριον μέρος του δανείου νά ασφαλίζεται δι' υποθήκης επί ακινήτου (άνήκοντος ένδεχομένως εις τρίτον, μή πλοιοκτητήν), μεθ' ο (και άφοϋ έχουν ήδη χωρήσει αι ως εΐρηται άπαλλαγαί διά τήν επί ακινήτου έγγραφείσαν υποθήκην) τό πλοϊον νά τίθεται υπό σημαίαν έτέρου Κράτους, όποτε όμως καταργείται κατ' ούσίαν ή ως άνω υπό του νόμου τιθεμένη προϋπόθεσις περί έγγραφης ναυτικής υποθήκης, έν όψει μάλιστα και του ότι διά της προδιαληφθείσης διατάξεως ο νομοθέτης απέβλεπεν εις τό αντικείμενον της υποθήκης, ήτοι εις τό πλοϊον και έντεϋθεν εις τήν άπαλλαγήν των πλοιοκτητών ως τοιούτων και οϋχι ως έχόντων ένδεχομένως και ακίνητον περιουσίαν (πρβλ. υπέρ της άπόψεως ταύτης τήν διατύπωσιν του προϊσχύσαντος άρθρου 3 του Ν.Δ/τος 4094/1960, ποιουμένου λόγον περί άπαλλαγής των "πλοιοκτητών", λόγω δέ της υποκειμενικής ταύτης άπαλλαγής, περί ης όρα Γνωμ.Είς. Α.Π. 22/1961, ΝοΒ 10, 195 και επί τϋ τέλει όπως ή άπαλλαγή Ισχύση και διά τους άντισυμβαλλομένους των πλοιοκτητών έθεσπίσθη ή ως εΐρηται διάταξις του άρθρου 5 παρ.1 του Ν.Δ/τος 4419/1964, πρβλ. σχετικώς Εισηγητικήν Έκθεσιν του έν λόγω Ν.Δ/τος εις Σιφναίου, Πανδέκται νόμων και διαταγμάτων, 1964, σελ.716). Τό ότι αι ως εΐρηται άπαλλαγαί Ισχύουν μόνον διά τήν παραχώρησιν δικαιώματος έγγραφης και διά τήν έγγραφήν ναυτικής υποθήκης (οϋχι δέ και διά τήν έγγραφήν υποθήκης επί ακινήτου) ένισχύεται και έν του σκοποϋ των

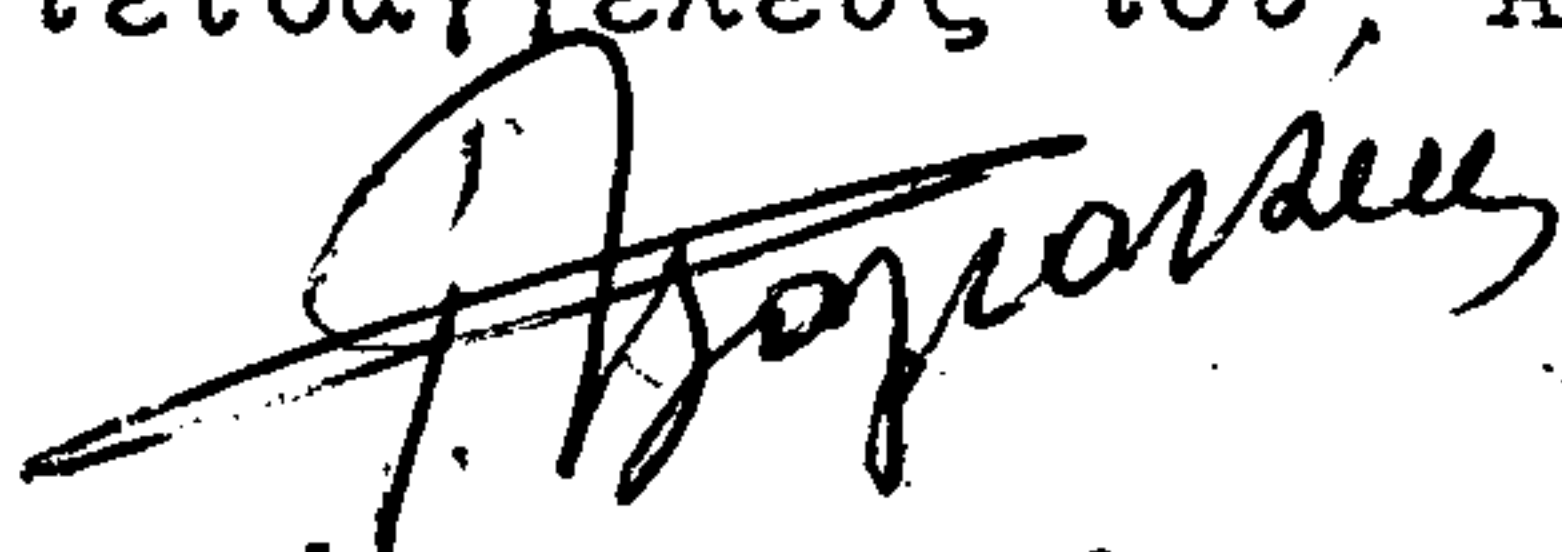
ρηθεισών διατάξεων, δι' ὧν ἐσκοπήθη, πρὸς τοὺς ἄλλοις, ὅπως δι' ὑποθηκεύσεως τῶν πλοίων διευκολυνθῆ ἡ ἀνακατασκευὴ ἢ ἡ μετατροπὴ ἢ ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῶν ἐν λόγῳ πλοίων (πρβλ. σχετικῶς Εἰσηγητικὴν Ἐκθεσιν τοῦ Ν.Δ/τος 4094/1960 εἰς Σιφναίου, Πανδέκται νόμων καὶ διαταγμάτων, 1964, σελ. 555, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὡς ἄνω Εἰσηγητικὴν Ἐκθεσιν τοῦ Ν.Δ/τος 4419/1964). Ἐκ τούτων παρέπεται, κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, ὅτι ἡ ὡς εἴρηται ἐν τῷ ρηθέντι ὑμετέρῳ ἐγγράφῳ ἱστορουμένη, πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ ρηθέντος δανείου, ἐγγραφή ὑποθήκης ἐπὶ ἀκινήτου, κειμένου ἐν Ἑλλάδι, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν προδιαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 5 παρ.1 τοῦ Ν.4419/1964, ἔστω καὶ ἂν ἡ τοιαύτη ἐγγραφή ἔχει χαρακτῆρα προσθέτου ἀσφαλείας (ἥτοι πέραν τῆς παραχωρήσεως ὑποθήκης ἐπὶ τῶν ναυπηγούμενων πλοίων) διὰ τὸ χορηγηθῆν ὑπὸ τῆς Ε.Τ.Β.Α. ὡς ἄνω δάνειον. Ταῦτα πάντα ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν διὰ τῆς ἐν τῇ ρηθείσῃ διατάξει τοῦ ἀρθροῦ 5 παρ.1 τοῦ Ν.Δ/τος 4419/1964 φράσεως "ἀπαλλάσσονται . . . . . οἰασδήποτε ἐν γένει εἰσφορᾶς, δικαιώματος καὶ κρατήσεως ὑπὲρ τρίτων ὡς καὶ δικαιωμάτων τῶν συμβολαιογράφων ἐπὶ τῇ συντάξει συμβολαίων" καὶ δὴ διὰ τοῦ ὅρου "ὑπὲρ τρίτων" νοοῦνται μόνον οἱ μὴ παρέχοντες ἀμέσως τὰς ὑπηρεσίας των κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν οικείων πράξεων (σύνταξιν συμβάσεων, ἐγγραφὰς εἰς τὰ οικεῖα δημόσια βιβλία κ.λ.π.) τρίτοι (ὡς εἶναι τὰ διάφορα Ταμεῖα, ἥτοι τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Νομικῶν, Ταμεῖον Συμβολαιογράφων κ.τ.λ.) ἢ ἂν νοοῦνται καὶ οἱ ἀμέσως παρέχοντες τὰς ὑπηρεσίας των κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ὡς εἴρηται πράξεων, ὡς εἶναι οἱ συμβολαιογράφοι καὶ οἱ ἄμισθοι ὑποθηκοφύλακες, οἵτινες λαμβάνουν δικαιώματα, ἔχοντα χαρακτῆρα ἀποδοχῶν (πρβλ. Α.Π.114/1964, ΝοΒ 12,596), διὰ τὰς ὡς ἄνω ἀμέσως παρεχομένης ὑπηρεσίας των, ὅποτε ὁμοίως θά ἤρκει ὁ ἐν τῇ ρηθείσῃ διατάξει ὅρος "ὑπὲρ τρίτων" καὶ θά ἐπερίττευεν ἡ ἐν τῇ αὐτῇ διατάξει ρητὴ τῶν δικαιωμάτων τῶν συμβολαιογράφων μνεῖα (πρβλ. τὴν

ως άνω υπό στοιχείον α διάταξιν του άρθρου 7 του Ν.Δ/τος 4366/1964, ήτις, καίτοι έν παρ.1 έποιεΐτο λόγον, περί άπαλλαγής από εισφορών ή δικαιωμάτων υπέρ τρίτων, διελάμβανε ρητώς έν παρ.3 περί άπαλλαγής από δικαιωμάτων συμβολαιογράφων και έμμίσεων ή άμισθων υποθηκοφυλάκων. Τοϋτ' αυτό δέον νά λεχθή και διά τήν έν άρθρω 6 παρ.1 έδ.α του Ν.Δ/τος 916/1971 όριζομένην άπαλλαγήν από δικαιωμάτων ή άλλης επιβαρύνσεως "υπέρ τρίτων", δι' όν λόγον και, διά του άρθρου 6 παρ.1 έδ.γ του αυτού Ν.Δ/τος 916/1971 και δή έν συνεχεία της φράσεως "υπέρ τρίτων, και όσον άφορᾷ τούς κατωτέρω αναφερομένους", ρητώς αναφέρονται οι συμβολαιογράφοι και οι υποθηκοφύλακες, πρβλ. σχετικώς Α.Π.210/1975, ΝοΒ 23,929 και Α.Π. 898/1975, ΝοΒ 24,182).

γ) Διά του άρθρου 6 παρ.1 του Ν.Δ/τος 916/1971 όρίζεται ότι άπαλλάσσονται παντός φόρου, τέλους χαρτοσήμου, δικαιωμάτων υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων κ.λ.π. και μερικώς από τών δικαιωμάτων συμβολαιογράφων και υποθηκοφυλάκων "αί συμβάσεις δανείων ή πιστώσεων παρεχομένων υπό Άνωνύμων Τραπεζικών Έταιρειών λειτουργουσών αποκλειστικώς ως Τραπεζών Έπενδύσεων ή υπό της Έλληνικής Τραπεζής Βιομηχανικής Αναπτύξεως, της Έθνικής Κτηματικής Τραπεζής της Ελλάδος και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων πρός ήμεδαπάς Τραπεζας, δημοσίους Όργανισμούς ή Δημοσίας Επιχειρήσεις έν γένει, βιομηχανικής, μεταλλευτικής και τουριστικής επιχειρήσεις". Η ως άνω έν Μονροβία της Λιβερίας έδρεύουσα εταιρεία υπό τήν έπωνυμίαν "GRYLLOS SHIPPING Co LTD", πρός ήν έχορηγήθη υπό της ETBA τό ρηθέν δάνειον, ανεξαρτήτως του ότι έξ ούδενός στοιχείου προκύπτει ότι είναι ήμεδαπή εταιρεία ή επιχείρησις (πρβλ. και άρθρον 12 του Άστικού Κώδικος), ως απαιτείται υπό της προδιαληφθείσης διατάξεως, οδδαμόθεν συνάγεται ότι είναι βιομηχανική κ.λ.π. επιχείρησις, ώστε ή ως άνω περί δανείου σύμβασις

νά δύναται νά υπαχθῆ εἰς τήν προδιαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 παρ.1 τοῦ Ν.Δ/τος 916/1971. Τοῦτ' αὐτό δέον νά λεχθῆ καί ἐπί τῆ ἐκδοχῆ ἔτι ὅτι ὁ ἐν τῇ ρηθείσῃ διατάξει ὄρος "βιομηχανική ἐπιχειρήσεις" περιλαμβάνει καί τήν Ἑλληνικήν ναυπηγικήν βιομηχανίαν (πρβλ. σχετικῶς τήν ἐπί τοῦ Ν.Δ/τος 4094/1960 Εἰσηγητικήν Ἔκθεσιν εἰς Σιφναίου, Πανδέκται νόμων καί διαταγμάτων, 1960, σελίς 555), ἀφοῦ τό δάνειον δέν ἐχορηγήθη εἰς ἡμεδαπήν ναυπηγικήν ἐπιχείρησιν, ἀλλά εἰς τήν ὡς ἄνω ἐν Μονροβία τῆς Λιβερίας ἐδρεύουσαν ἐταιρείαν ὑπό τήν ἐπωνυμίαν "GRYLLOS SHIPPING Co LTD", ἥτις οὐδαμῶθεν προκύπτει ὅτι ἔχει χαρακτήρα βιομηχανικῆς κ.λ.π. ἐπιχειρήσεως, ὡς ἀπαιτεῖται κατὰ τήν προδιαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 παρ.1 τοῦ Ν.Δ/τος 916/1971.

Ὁ Ἀντεισαγγελεύς τοῦ Ἀρείου Πάγου

Γεώργιος Πλαγιανάκος